

**TÜTÜN EKSPERLERİNİN GÖREV, YETKİ VE MESLEKİ
SORUMLULUKLARI İLE İLGİLİ USUL VE ESASLAR
HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tütün eksperlerinin görev, yetki ve meslekî sorumlulukları ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, tütün eksperlerinin görev, yetki ve meslekî sorumlulukları ile çalıştırılmalarına ilişkin bildirim, kayıt ve takip işlemleri ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Yeniden Yapılandırılması ile Tütün ve Tütün Mamullerinin Üretimine, İç ve Dış Alım ve Satımına, 4046 sayılı Kanunda ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Alıcı: Tütün ticareti yetki belgesine sahip gerçek ve tüzel kişileri,
- b) Firma: Tütün mamulleri üretimiyle ilgili olarak fabrika kurma ve üretim izin belgesi alan gerçek ve tüzel kişileri,
- c) İşlenmemiş tütün: Üreticiler tarafından, tarlaya dikilen, yetişerek olgunlaşan, daha sonra kırımı yapılarak değişik yöntemlerle kurutulan denklenmemiş veya kaba bir tasnife tabi tutularak çeşitli şekillerde denklenmiş tam ve yırtıklı tütün yapraklarını,
- ç) İşlenmiş tütün: İşlenmemiş tütünlerin alıcılar tarafından, işleme tesislerinde çeşitli işlemlerden geçirilerek, belirli kriterlere göre yeniden tasnife tabi tutulması sonucu elde edilen ambalajlanmış tütün yapraklarını ve yaprak parçalarını,
- d) Kurum: Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- e) Parti: Ekspertiz muayenesi yapıldıktan sonra alım-satımı gerçekleştirilen üretici tütünlerinden; üretim merkezi, menşe ve ürün yılı aynı olan, nevi ve değer bakımından ekspertiz muayenesini gerçekleştiren tütün eksperinin sorumluluğundaki işlenmemiş tütünlerin toplam miktarını,
- f) Tütün eksperti: Tütün eksperliği yüksek okullarından veya muadili yerli ve yabancı okullardan lisans düzeyinde yüksek öğrenim diploması alarak mezun olmuş, tütün alım ve satım muayenelerini yaparak tütünlerin vasıf, değer ve nevelerini belirleyen, tütün işlemesi, bakımı ve fabrikasyonu konularında uzman olan, tütün eksperti veya tütün teknolojisi mühendisi unvanına sahip teknik elemanları,
- g) Tütün mamulleri: Genetik olarak değiştirilsin ya da değiştirilmesin tütün yaprağının tamamen veya kısmen hammadde olarak kullanılması ile yapılan içme, burna çekme, emme ya da çiğneme amaçlı tüm ürünleri,
- ğ) Üretici: Tütün tarımı ile uğraşan gerçek ve tüzel kişileri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kütük Defteri, Kayıt ve Bildirim

Kütük defteri

MADDE 5 – (1) Tütün eksperleri, tütün eksperliği yüksek okulları kayıtları veya denklik belgeleri esas alınmak suretiyle Kurum tarafından tutulacak bir kütük defterine kaydedilir.

(2) Tütün eksperlerinin kütük defterine, kişilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum yeri ve tarihi, mezuniyet tarihi, diploma numarası, çalıştığı kurum, adres ve telefon bilgileri kaydedilir.

Kimlik belgesi

MADDE 6 – (1) Kayıtlı tütün eksperlerine Kurum tarafından düzenlenen birer kimlik belgesi verilir.

Bilgi ve belgelerin bildirim zorunluluğu

MADDE 7 – (1) Gerçek ve tüzel kişiler her yıl aralık ayında, çalıştırdıkları tütün eksperlerinin isimlerini ve istenilen bilgi ve belgeleri Kuruma bildirirler. Serbest çalışan tütün eksperleri de istenilen bilgi ve belgeleri her yıl aralık ayında Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

(2) Bilgi ve belgelerde meydana gelen değişiklikler, bir ay içerisinde Kuruma bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Çalışma Esasları

Tütün eksperlerinin görev ve yetkileri

MADDE 8 – (1) Tütün eksperlerinin görev ve yetkileri;

- a) Tütünlerin muayene ve ekspertizi ile değerinin saptanması,
- b) Tütünlerin fermantasyon, bakım ve muhafaza tedbirleri, işleme şartları ve şekilleri ile tütün depo ve işleme tesislerinde ilaçlama tedbirlerinin tayini, tespiti ve uygulamasının denetimi,
- c) Tütün mamulleri harmanlarının tertibi ile tütün mamulleri fabrikasyonu uygulamasının teknik denetimi,
- ç) Tütün mamullerinin depolama ve muhafaza şartlarının uygunluğunun tespiti,
- d) Tütün mamullerinin fizikî muayenesi ile içim nitelikleri ve standartlarına uygunluğunun belirlenmesi ve bunlara ilişkin raporların düzenlenmesi,
- e) Araştırma kuruluşlarınca yapılan tütünle ilgili deneme sonuçlarının uygulamaya konulması için muayene, ekspertiz ve degüstasyonların yapılması ve bunlara ait raporların düzenlenmesi,
- f) Tütünle ilgili ıslah, üretim ve teknoloji çalışmaları, tütünlerin arıza, hastalık ve zararlılardan korunma ve mücadele tedbirlerinin tayini ve uygulamasının denetimi,
- g) Kaliteli tütün üretimini sağlamak için üreticilerin eğitilmesi ve aydınlatılması,
- ğ) Tütün ve tütün mamulleri ile ilgili işlerde bilirkişilik ve hakemlik görevleri ile serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetlerinin ifa edilmesidir.

(2) Tütün eksperleri unvanına sahip olmayanlar, tütün alım ve satım muayenelerini, tütün vasıf, değer ve nevelerinin belirlenmesini ve tütün işleme, bakım, fabrikasyon eksperliği yapamazlar, tütün işlerinde bilirkişi ve hakem olamazlar.

Tütün ve tütün mamullerinin muayene ve ekspertizi

MADDE 9 – (1) Tütün eksperleri, bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen görev ve yetkileri çerçevesinde muayene ve ekspertizini yaptıkları tütünlerin;

- a) İçinde bulunulan yıl ürünü dahil geriye doğru azami üç ürün yılını,
- b) Yaprak ve içim karakteristiklerine göre menşeyini,
- c) Standartlara göre nevini veya her nevinin denk veya diğer üniteler içindeki oranını,
- ç) Tav durumunu,
- d) Arıza ve hastalık durumunu ve oranını,

e) İşleme ve denkleme şeklini,
f) Standartlarına göre ambalaj şeklini ve durumunu,
g) İmhalık tütünleri ve işlenmemiş ile işlenmiş tütünlerden ticarî değerini kaybedenleri,
tayin, tespit ve kontrol ederler.

(2) İşlenmemiş tütünlerin vasıf, nevi ve değer tayininde kabul edilebilecek yanılma oranı azami yüzde ondur.

(3) Tütün eksperleri, muayene ve ekspertizini yaptıkları tütün mamullerinin,

a) Marka ve standartlarına uygunluğunu,

b) İçim niteliklerinin belirlenmesini,

c) Ticarî değerini kaybedenleri,

tayin, tespit ve kontrol ederler.

(4) Tütün ve tütün mamullerinin muayene ve ekspertizinde, gerektiğinde laboratuvar analizleri yaptırılır ve tahlil sonuçları değerlendirilerek ekspertiz işlemi tamamlanır.

Bilirkişilik ve hakemlik

MADDE 10 – (1) Bilirkişilik ve hakemlik; tütün ve tütün mamulleri ile ilgili bilimsel, teknik ve ekonomik açıdan yerinde veya dosya üzerinde gerekli inceleme, muayene, ekspertiz, degüstasyon ve değerlendirme yapmak suretiyle, kıymet takdiri, hasar, kusur ve durum tespiti gibi iş ve işlemler ile yetkili makamlarca verilecek diğer işlerin yapıldığı uzmanlık hizmetidir.

Bilirkişi ve hakem olabilme şartları

MADDE 11 – (1) Kurum tarafından bilirkişi ve hakem olarak belirlenecek tütün eksperlerinin;

a) Kurumca tutulan tütün eksperleri kütük defterinde kayıtlı olması,

b) Meslekte fiilen en az üç yıl çalışmış olması,

c) Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen hak mahrumiyetlerinin bulunmaması,

ç) Affa uğramış ya da ertelenmiş olsalar bile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun dördüncü kısmında yer alan millete ve devlete karşı suçlar ile hırsızlık, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, sahtecilik ve ihaleye fesat karıştırma, kaçakçılık suçları ve 4733 sayılı Kanunda tanımlanan suçlardan biriyle hükümlü bulunmaması,

d) Disiplin yönünden meslekten ya da memuriyetten çıkarılmamış veya meslek icrasından geçici olarak yasaklanmamış olması,
zorunludur.

(2) Bilirkişilik ve hakemlik iş ve hizmetlerinde görev alabilecek tütün eksperleri her yıl aralık ayında Kurum tarafından belirlenerek Kurumun internet sayfasında yayımlanır.

Bilirkişilik ve hakemlik ücretleri

MADDE 12 – (1) Bilirkişilik iş ve hizmetlerinde Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından her yıl yayımlanan aşgarî ücret tarifesi esas alınır. Hakemlik ücretleri ise 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda belirtilen esaslara tabidir.

Serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetleri ve ücretleri

MADDE 13 – (1) Serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetleri, tütün ve tütün mamullerine ilişkin meslekî konularda iş ve hizmetin yapılmasına katkı yapan mühendislik ve uzmanlık faaliyetidir.

(2) Serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin ücretler; işin ve hizmetin niteliği, malî boyutları, çalışma koşulları ve süresi dikkate alınarak Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından her yıl tespit ve ilân olunan ücretlerden az olmamak kaydıyla taraflar arasında belirlenir.

Tütün eksperleri çalıştırılması

MADDE 14 – (1) Firmalar, alıcılar, ziraat odaları, tütün tarım satış kooperatifleri, her türlü üretici birlik, dernek ve kooperatifleri, ticaret borsa ve odaları, sanayi odaları, bankalar, sigorta şirketleri, lisanslı depo işletmeleri, tütün ve tütün mamulleri piyasasında faaliyet gösteren diğer gerçek ve tüzel kişiler; tütün üretimi, alım ve satımı, tütün işleme, bakım, fabrikasyonu ile iç ve dış ticareti aşamalarında, tütün eksperlerinin görev ve yetki alanlarına giren iş ve hizmetleri, tütün eksperleri marifetiyle yaptırmak zorundadırlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Meslekî Sorumluluklar

Meslekî sorumluluklar

MADDE 15 – (1) Tütün eksperlerinden;

- a) İşlenmemiş tütünlerin vasıf, değer ve nevelerinin tayininde hatalı hareket ederek parti bazında yüzde ondan fazla yanılmak suretiyle gerçek ve tüzel kişileri zarara soktuğu,
  - b) Tütünlerin, bakım, işleme, iç ve dış ticaret ve fabrikasyon safhalarındaki teknik işlerde hatalı hareket etmek suretiyle gerçek veya tüzel kişileri zarara soktuğu,
  - c) Mevzuata aykırı bir şekilde bilirkişilik ve hakemlik yaptığı,
- kesinleşmiş mahkeme kararı ile saptanmış olanlar birinci defasında üç ay, ikinci defasında altı ay süre ile tütün eksperliği görev ve yetkilerini kullanamazlar.

(2) Birinci fıkrada sayılan fiil ve hareketleri üçüncü defa tekrarlayanlar, görev ve yetkileri ile ilgili olarak kasıtlı hareket ettiği mahkeme kararı ile saptanmış olanlar, medeni haklarını kullanma ehliyetini kaybedenler, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun dördüncü kısmında yer alan millete ve devlete karşı suçlar ile hırsızlık, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, sahtecilik ve ihaleye fesat karıştırma, kaçakçılık suçları ve 4733 sayılı Kanunda tanımlanan suçlardan birine muhalefetten altı aydan fazla olmak üzere mahkumiyeti bulunanlar tütün eksperliği görev ve yetkilerini sürekli olarak kullanamazlar.

(3) Kurum tarafından, sektörde çalışan tüm tütün eksperlerinin görev, yetki ve meslekî sorumluluklarıyla ilgili kesinleşmiş adli ve idarî kararlar kütük defterine kaydedilir. İlgili kurum ve kuruluşlar, kesinleşmiş adli ve idarî cezaları Kuruma bir ay içinde bildirirler.

(4) Serbest mühendis ve müşavir olarak çalışan tütün eksperleri her yıl kasım ayında, affa uğramış ya da ertelenmiş olsalar bile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun dördüncü kısmında yer alan millete ve devlete karşı suçlar ile hırsızlık, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, sahtecilik ve ihaleye fesat karıştırma, kaçakçılık suçları ve 4733 sayılı Kanunda tanımlanan suçlardan birine muhalefetten altı aydan fazla olmak üzere mahkumiyeti olmadığını belirtir (3/4/2012 tarihli ve 28253 sayılı RG ile değişik) adli sicil kaydına ilişkin beyanını, Kuruma vermekle yükümlüdürler.¹

BEŞİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 16 – (1) 4/12/2002 tarihli ve 24956 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tütün Üretimi, Üretici Tütünlerinin Pazarlanması, İç ve Dış Ticareti, Denetimi ve Tütün Eksperliği ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 29, 30 ve 31 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

---

¹ (4) Serbest mühendis ve müşavir olarak çalışan tütün eksperleri her yıl kasım ayında, affa uğramış ya da ertelenmiş olsalar bile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun dördüncü kısmında yer alan millete ve devlete karşı suçlar ile hırsızlık, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, sahtecilik ve ihaleye fesat karıştırma, kaçakçılık suçları ve 4733 sayılı Kanunda tanımlanan suçlardan birine muhalefetten altı aydan fazla olmak üzere mahkumiyeti olmadığını belirtir adli sicil belgesini Kuruma vermekle yükümlüdürler.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde, Serbest olarak çalışan tütün eksperleri de dahil olmak üzere; firmalar, alıcılar, ziraat odaları, tütün tarım satış kooperatifleri, her türlü üretici birlik, dernek ve kooperatifleri, ticaret borsa ve odaları, sanayi odaları, bankalar, sigorta şirketleri, lisanslı depo işletmeleri ve tütün eksperleri çalıştıran diğer gerçek ve tüzel kişiler çalıştırdıkları tütün eksperlerine ait bilgi ve belgeleri Kuruma bildirirler.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 4733 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (F) bendi gereğince, Kanunun yayımlandığı tarihte tütün eksperleri olarak çalıştığını belgeleyenlerin hakları saklıdır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.